

UVOD

Svi umni i veliki mislioci u ekonomiji od Adama Smitha, Karla Marksa, Johna Maynarda Keynesa, Alfreda Marshala, Paula Samuelsona i drugih slagali su se u tome da su investicije najvažniji faktor koji prouzrokuje fluktuaciju dobiti i zaposlenih. Bogatstvo nacija se iz godine u godinu povećava, podstaknuto povećanjem produktivnosti rada. Osnovni nosilac povećanja produktivnosti je realizacija tehničko-tehnološkog progressa. Njihova primjena je moguća samo kroz investicije. Investicije su, pored toga i generator inflatornih kretanja. Zbog svega toga, posljednjih decenija društvo i pojedinci se bave problemom investicija, odnosno njihove efikasnosti. Interes za ekonomski rast i dobit učinio je proučavanje efikasnosti investicija stalno aktuelnim.

Makroekonomska teorija izučava funkcionisanje privrede kao cijeline. Oni se bave izučavanjem ukupnim nivoom društvenog proizvoda, nacionalnog dohotka, izvoza, državne rashode, prihode itd. Dakle, makroekonomska teorija najčešće se bavi pitanjima: tržišta, formiranjem cijena i troškova, razmjenom, raspodjelom i oblicima dohotka.

Investicije kao ekonomska kategorija, posmatrana sa različitih aspekata, predstavljaju jednu od najvažnijih kategorija ekonomske teorije. U investicijama se nalazi ukupnost ekonomije orijentisane na budućnost i kroz investicije se najizrazitije ispoljava princip interdisciplinarnosti i cjelovitosti, kao i princip dinamičnosti i primjene savremenog kvantitativnog instrumentarija vrjednovanja ciljeva i efekata.

Interakcijski odnos različitih naučnih disciplina, kao i saradnja stručnjaka različitog profila najizrazitije se ispoljavaju na području investicija, daleko više no u bilo kojoj drugoj ekonomskoj kategoriji i ekonomiji uopšte.

Zbog toga što su orijentisane na budućnost i što se odlukama danas definiše mnoštvo ishoda u vremenu realizacije koje slijedi poslije vremena investiranja, investicije imaju veoma veliki značaj ne samo za ekonomski razvoj već i za prosperitet jednog privrednog sistema.

Centralni teoretski, metodološki i praktični problemi planiranja i projektovanje ekonomskog razvoja usmjeravaju se na istraživanje, utvrđivanje i ostvarivanje proporcija optimalne raspodjele društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka na akumulaciju i potrošnju, kao i na utvrđivanje i ostvarivanje optimalne strukture investicija.

Ovaj diplomski rad se sastoji iz četiri dijela. U prvom dijelu dat je teoretski osvrt na investicije – pojam investicija, izvori, različiti aspekti strukture investicija, intenzitet investicione aktivnosti, mjerenje efikasnosti investicija.

U drugoj cjelini daje se pogled na investicione kriterije. Naime, pitanja u vezi sa donošenjem izbora između različitih alternativa ostvarenja određenog cilja ekonomskog razvoja u zavisnosti o investicijama, spada među najznačajnije u teoriji razvoja. Taj je problem od osobite važnosti u zemljama koje se nalaze u fazi poduzimanja velikih napora

u svrhu ubrzavanja razvoja. Te se zemlje susreću, između ostalih, i sa poteškoćama vrlo ograničenih sredstava koje mogu namijeniti investicijama, pa je stoga odluka o investicijama u tim zemljama od posebne važnosti.

U trećem dijelu obrađen je obim investicija i faktori i motivi koji dovode do formiranja obima investicija.

Na kraju, u četvrtom dijelu dat je uvid u međuzavisnost investicija i privrednog razvoja. Veliki dio problema u izradi društvenih planova razvoja dolazi iz potreba da se utvrdi takva stopa rasta i struktura investicija (definisanje osnovnih proporcija raspodjele nacionalnog dohotka na akumulaciju i potrošnju) koja će uz određeni nivo ekonomske efikasnosti i društvene rentabilnosti dovesti do određenog planom zacrtanog, tempa rasta.